

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-4-145
Karar Sayısı : **03-73/876 (a)-374**
Karar Tarihi : 13.11.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN,
R. Müfit SONBAY, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rifki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, Kublay ATASAYAR,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B- RAPORTÖRLER : Metin HASSU, Hatice AKKAYA

C- ŞİKAYET EDEN : - Emir ÇETİNKAYA
Eski İzmir Cd. No:61/14 Bozkaya/İzmir

- Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Blv. No:63 İzmir

D- ŞİKAYET EDİLEN: Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sk. No:5/62 Kızılay/Ankara

E- DOSYA KONUSU: Türkiye Barolar Birliği (TBB)'nin üyelerinin çeşitli hizmetlerde uygulayacağı ücretler ile ilgili alt sınır belirlemek yoluyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

F- İDDİALARIN ÖZETİ: Emir Çetinkaya'ya ait elektronik posta mesajında, ülkemizde aralarında TBB'nin de bulunduğu birçok oda ve meslek örgütünün çeşitli hizmetlerde uygulanacak ücretler ile ilgili alt sınır belirlediği, bu uygulamanın 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu ifade edilmektedir.

Öte yandan, Ege Bölgesi Sanayi Odası Genel Sekreteri M... K... imzalı başvuruda ise, işyerlerinde işyeri avukatı çalıştırılması mecburiyetinin bulunduğu; bu personelin ücret tarifelerinin bağlı bulunduğu meslek kuruluşu tarafından her yıl tespit edildiği ve bu uygulamanın rekabeti bozucu etkisi olduğu iddia edilerek uygulamanın düzeltilmesi talep edilmektedir.

G- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına sırasıyla 30.7.2003 ve 1.8.2003 tarih, 3650 ve 3707 sayılar ile giren başvurular üzerine düzenlenen 24.10.2003 tarih, 2003-4-145/BN-03-MH sayılı Bilgi Notu 27.10.2003 tarih, REK.0.08.00.00/181 sayılı Başkanlık önergesi ile 03-73 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Bilgi Notu'nda;

- 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile TBB'ye verilmiş olan asgari ücret tarifesi belirleme yetkisinin rekabeti kısıtlayıcı ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümlerine ilişkin olarak, aynı Kanun'un 30 (f) maddesi çerçevesinde, olası Kanun değişikliği halinde gözönünde bulundurulmak üzere girişimlerde bulunulmasına,

- 1136 sayılı Kanun'un 164. ve 168. maddelerinde izin verilen asgari ücret tarifesi düzenleme yetkisi çerçevesinde, sözleşmeli avukatlar için de aylık ücret düzenlemesi yapan TBB tarafından kanunla kendisine tanınan yetkinin aşılarak 4054 sayılı Kanun tarafından yasaklanan bir durumu sağlamaya yönelik amaçlar için kullanıldığı; ancak burada temel sorunun, 1136 sayılı Kanun'un verdiği tarife belirleme yetkisinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olması nedeniyle, aynı Kanun'un 30 (f) maddesi çerçevesinde, ilgili sürecin işletilerek yasal düzenleme değişikliği talebi ile Başbakanlık nezdinde girişimlerde bulunulmasının yerinde olacağı ve söz konusu düzenleme değişiklikleri sağlandıktan sonra, asgari fiyat tarifesi yayınlama talebinde bulunan meslek birliklerinin olası taleplerinin, 4054 sayılı Kanun'un muafiyet hükümleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilebileceği,

görüşlerine yer verilmektedir.

I- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. TBB tarafından Avukatlık Ücret Tarifesinin Belirlenmesi

19.3.1969 tarih ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun "Avukatlık ücreti" başlıklı 164. maddesinde (2.5.2001-4667/77 ile değişik), "Avukatlık ücreti, avukatın hukuki yardımının karşılığı olan meblağı veya değeri ifade eder. Yüzde yirmi beşi aşmamak üzere, dava veya hükmolunacak şeyin değeri yahut paranın belli bir yüzdesi avukatlık ücreti olarak kararlaştırılabilir... *Avukatlık asgari ücret tarifesi altında vekalet ücreti kararlaştırılmaz.* Ücretsiz dava alınması halinde, durum baro yönetim kuruluna bildirilir. Avukatlık ücretinin kararlaştırılmamış olduğu hallerde, değeri para ile ölçülemeyen dava ve işlerde avukatlık asgari ücret tarifesi uygulanır. Değeri para ile ölçülebilen dava ve işlerde ise asgari ücret tarifelerinin altında olmamak koşuluyla ücret itirazlarını incelemeye yetkili merci tarafından davanın sonucuna ve avukatın emeğine göre değişmek üzere ücret anlaşmazlığı tarihindeki dava değerinin yüzde beşi ile yüzde onbeşi arasındaki bir miktar avukatlık ücreti olarak belirlenir..." hükmüne yer verilmiştir.

Kanun'un "Avukatlık ücret tarifesinin hazırlanması" başlıklı 168. maddesi (205.2001-4667/81 ile değişik) ise şu şekildedir: "Baronun yönetim kurulları, her yıl Eylül ayı içerisinde, yargı yerlerindeki işlemler ile diğer işlemlerden alınacak avukatlık ücretinin asgari hadlerini gösteren birer tarife hazırlayarak Türkiye Barolar Birliği'ne gönderirler. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca, baro yönetim kurullarının teklifleri de göz önüne alınmak suretiyle uygulanacak tarife o yılın Ekim ayı sonuna kadar hazırlanarak Adalet Bakanlığına gönderilir. Bu tarife Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya tarife onaylandığı

03-73/876 (a)-374

takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı tarifeyi bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesi ile birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu tarife, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığı'na bildirilir...”

Bu çerçevede, TBB'ye Kanunla açıkça asgari ücret belirleme yetkisi verilmiş olduğundan, şikayete ilişkin yapılacak herhangi bir işlem bulunmamaktadır. Ancak, ilgili Kanun maddesi 4054 sayılı Kanun ile ihtilaf halinde bulunduğundan, 4054 sayılı Kanun'un 27 (g) ve 30 (f) maddeleri uyarınca ilgili merciler nezdinde rekabetin tesisi için girişimde bulunulması gerekmektedir.

I.2. İşyerlerinde İstihdam Edilen Avukatların Ücretlerinin Belirlenmesi

Dosya mevcudu bilgilere göre, 28.11.2002 tarih ve 24950 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi"nin Birinci Kısım 3. bölümünde, Avukatlık Kanunu'nun 35. maddesi gereğince bulundurulması zorunlu sözleşmeli avukatlara, yapı kooperatiflerinde aylık 200.000.000 TL, anonim şirketlerde aylık 300.000.000 TL ücret ödenmesine ilişkin düzenlemeye yer verilerek; bu ücretin danışmanlık hizmetleri karşılığı olduğu, dava ve takiplerin bunun dışında bulunduğu belirtilmiştir. Aynı tarifenin Birinci Kısım 4. bölümünde ise, kamu kurum ve kuruluşlarıyla özel kişi ve tüzel kişilerin sözleşmeli avukatlarına ödeyecekleri aylık ücretin 330.000.000 TL olduğu, bu ücretin danışmanlık hizmetleri karşılığı olup dava ve takiplerin bunun dışında olduğu belirtilmektedir.

Ayrıca, Raportörler'ce yapılan incelemelerde çeşitli kuruluşlarda çalışan avukatların aylık asgari ücretlerinin düzenlenmesinin de dayanağını, Avukatlık Kanunu'nun vekalet ücreti ve tarifeyle ilişkin 164. ve 168. maddelerinden aldığı belirlenmiştir.

Esasen, söz konusu Kanun hükmü avukatlık hizmetlerine ilişkin düzenleme getirmektedir. Bu hüküm çerçevesinde, TBB tarafından işyeri avukatlarının aylık ücretlerinin düzenlenmesi suretiyle Kanunun verdiği yetki aşılmakla birlikte, asil olarak ilgili Kanun maddesi 4054 sayılı Kanun ile ihtilaf halindedir.

J- SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 164. ve 168. maddeleri ile verilen yetki kapsamında Türkiye Barolar Birliğinin asgari ücret tarifeleri belirlemesinin rekabeti kısıtlayıcı etkilerinin bulunması ve ilgili Kanun hükümleri ile 4054 sayılı Kanun'un arasında ihtilaf olması nedeniyle, aynı Kanun'un 27 (g) ve 30 (f) maddeleri çerçevesinde yasal düzenlemede değişiklik talebi ile TBMM, Başbakanlık ve ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulmasına;

2. 1136 sayılı Kanun ile verilen asgari ücret tarifesi belirleme yetkisi çerçevesinde sözleşmeli avukatlar için de aylık ücret düzenlemesi yapan Türkiye Barolar Birliği

03-73/876 (a)-374

tarafından kanunla kendisine tanınan yetkinin aşıldığı, esasen anılan Kanun'un verdiği yetkinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu ve TBB tarafından sözleşmeli avukatlara ilişkin ücret düzenlemesi yapılması uygulamasının rekabeti kısıtlayıcı etkilerinin bulunduğu anlaşıldığından; 4054 sayılı Kanun'un 27(g) ve 30(f) maddeleri çerçevesinde ilgili süreç işletilerek yasal düzenleme değişikliği talebi ile TBMM, Başbakanlık ve ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulmasına ve söz konusu düzenleme değişiklikleri sağlandıktan sonra, asgari fiyat tarifesi yayınlama talebinde bulunan meslek birliklerinin olası taleplerinin, 4054 sayılı Kanun'un muafiyet hükümleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilebileceğine;

OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.